

АКЦИЗИТЕ

Акцизът е един от важните видове косвени данъци, с който се облагат ограничен кръг стоки с цел регулиране на тяхното потребление. Това са преди всичко стоките, които не са от първа необходимост, вредни за здравето стоки, остро дефицитните и някои луксозни стоки.

Законът за акцизите и данъчните складове /ЗАДС/ е публикуван в Държавен вестник бр.91 от 15.11.2005 г., в сила от 01.01.2006 г. и отмени действащия до тогава Закон за акцизите. Последните изменения и допълнения в закона са публикувани в ДВ, бр.109 от 20.12.2007 г. и са в сила от 01.01.2008 г., с изключение на данъчните облекчения по § 12, т.1, б."а" представляващи държавна помощ. Те влизат в сила след постановяване на положително решение от Европейската комисия.

Основна част от промените са свързани с поетите от нашата страна задължения за достигане на минималните за Европейския съюз /ЕС/ размери на акцизните ставки за различните видове акцизни стоки.

Акцизът и другите косвени данъци са ценообразуващ фактор и елемент на продажните цени на обложените стоки и услуги и тяхното повишаване особено силно влияе върху предлагането на търсените стоки, намаление на потреблението, в резултат на увеличените цени на стоките и услугите. Но обратно – при намаление на косвените данъци, в т.ч. и акциза, трудно може да се очаква намаление на продажните цени. Така например отменянето на акциза за кафето и екстрактите от кафе не доведе до намаляване на цените му, по които се купуват от крайните потребители.

Освен основните нормативни актове, които третираат облагането на стоките с акциз - Закона за акцизите и данъчните складове /ЗАДС/ и Правилника за прилагане на Закона за акцизите и данъчните складове /ППЗАДС/.

Съществуват и редица други нормативни актове, които имат отношение към тази материя, като основните от тях са:

- Закона за данък върху добавената стойност;
- Закона за виното и спиртните напитки;
- Закона за тютюна и тютюневите изделия
- Закона за митниците и други.

ЗАДС урежда облагането са акциз, както и контрола върху производството, употребата, складирането, движението и обезпечението на стоките, подлежащи на облагане с акциз. В обхвата на закона са включени видовете акцизни стоки, възникването на задължение за заплащане на акциз, данъчно задължените лица, данъчната основа, акцизните ставки, режимите на възстановяване на акциз, реда за лицензиране на акцизни складодържатели и задължителната регистрация на някои лица, режима на отложено плащане, контрола и санкциите.

С последните промени в ЗАДС, в сила от 01.01.2007 г. на облагане с акциз подлежат:

- алкохолът и алкохолните напитки;
- тютюневите изделия;
- енергийните продукти и електрическата енергия;
- автомобилите.

Нов момент е включването в групата на енергийни продукти от 01.01.2007 г. на други енергийни продукти – **коксът, въглищата и електрическата енергия.**

Една от малкото положителни за потребителите промени в закона е **отпадането от началото на 2008 г. на акциза върху кафето**, екстрактите от кафе и прахообразните смеси, съдържащи кафе. Тези продукти отдавна не са акцизни стоки в повечето европейски страни и облагането у нас досега поставяше съответните български фирми в неравностойно положение спрямо производителите на тези продукти в европейските страни.

Разширява се обхватът на данъчно задължените лица по ЗДДС. Освен лицензираните складодържатели, вносителите, специализираните малки обекти за дестилиране, обектите за винопроизводство на малки вино производители и освободените от акциз крайни потребители **на задължителна регистрация подлежат и:**

- лицата, за които е възникнало задължение по митническото законодателство по отношение на акцизни стоки;
- лица, които в нарушение на ЗАДС са произвели акцизни стоки, за които не е бил заплатен акциз;
- освободените от акциз крайни потребители и нерегистрираните търговци;
- данъчните представители на лица, регистрирани по ЗДДС в друга държава членка, които извършват

доставки на акцизни стоки при условията на **дистанционна продажба** по смисъла на Закона за данъка върху добавената стойност;

- лицата, които получават на територията на страната акцизни стоки, освободени за потребление от друга държава членка, с изключение на случаите, когато задължен за заплащането на акциз е данъчният представител;
- лицата, които въвеждат на територията на страната автомобили от друга държава членка.

АКЦИЗНИ СТОКИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА АКЦИЗА

Данъчната основа върху която се определя акцизът е в зависимост от възприетия в ЗАДС ред в съответствие с изискванията на Европейския съюз по акцизни групи, както следва:

1. Алкохол и алкохолни напитки:

- **за бирата** – количеството хектолитри за градусите Плато;
- **за виното** – количеството хектолитри завършен продукт;
- **за другите ферментирани напитки** – количеството хектолитри завършен продукт;
- **за междинните продукти** – количеството хектолитри завършен продукт;
- **за етиловия алкохол** – количеството хектолитри чист алкохол, измерено при температура 20°C;

2. Тютюневи изделия

- **за пури и пурети** – количеството късове;
- **за цигарите** – сумата от специфичния акциз на количеството късове, а на пропорционалния акциз – продажната цена;
- **за тютюн за пушене /за лула и цигари/** - като сума от специфичния и пропорционален акциз. Данъчната основа за определяне на специфичния акциз е количеството килограми, а за пропорционалния акциз – продажната цена

3. Енергийни продукти и електрическа енергия

- **за бензина, газьола и керосина** – количеството литри, приведени към сравнителна температура 15°C;
- **за тежкото гориво и втечнения нефтен газ /LPG/** количеството тежко гориво и втечен нефтен газ /LPG/, измерен в тонове;

- **за природния газ** – топлотворна способност, измерена в гигаджаули;
- **за биодизел и биоетанол** – количеството литри, приведени към сравнителна температура 15°C;
- **за кокса и въглищата** – топлотворна способност, измерена в гигаджаули;
- **за електрическата енергия** – количеството, измерено в мегаатчаса.

4. Автомобили

- **за употребяваните автомобили** – брой киловати в зависимост от мощността на двигателя;
- **за новите автомобили** – брой киловати в зависимост от мощността на двигателя за разликата над 120 киловата /kW/ по системата DIN, съответно за разликата над 126 киловата /kW/ по системата SAE.

Определяне размера на акциза и акцизни ставки

Дължимият акциз се определя чрез следните **акцизни ставки**:

- специфичен акциз;
- пропорционален акциз.

Специфичният акциз се определя като **абсолютна сума в левове на единична база**. Със специфичен акциз /фиксирана акцизна ставка/ се определя акцизът на всички акцизни стоки с изключение на тютюневите изделия.

Предимство на системата на специфичния акциз е лесната приложимост на изчисляване размера на акциза. Като **недостатък** може да се посочи, че при наличие на едно силно инфлационно обезценяване често се налага актуализиране на ставките с цел осигуряване на прогнозираните бюджетни приходи от косвени данъци.

Изчисляването на размера на акциза по специфичната ставка и при установени бази се извършва по следната формула:

$$A = C \times B$$

A – е размерът на акциза в левове;

С – е специфичната ставка в абсолютна сума в левове на единица база;

Б – е количеството измерима база, установена в ЗАДС.

Пропорционалният акциз /адвалорни ставки/ се установява в процент към продажната цена.

Предимство при определяне на акциза по пропорционални /адвалорни/ ставки е запазването на приходите от налога към стойността на оборотите, независимо от инфлационните процеси. До края на 2005 г. с тези ставки се облагаха хазартните игри. От 01.01.2006 г. поради обстоятелството, че облагането на хазартната дейност се извършва по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, **адвалорните ставки нямат самостоятелно приложение.** От началото на 2006 г. **пропорционалният акциз се ползва само комбинирано /смесено/ със специфичния акциз и с него се определя акцизът за цигарите и тютюна за пушене /за лула и за цигари/. При тях част от акциза се определя със специфична /фиксирана/ акцизна ставка, а останалата част с пропорционалният акциз /адвалорна ставка/ в процент.**

Продажната цена на цигарите и тютюна за пушене /за лула и цигари/ е регистрираната по съответния ред, съответно изписаната върху бандерола при условията на чл.29, ал.3 от ЗАДС. В общия случай това е цената на крайния потребител, в която са включени разходите за производство и реализация на производителя /вносителя/, и дължимите митни сборове.

Акцизна ставка

В раздел VI, глава трета – **Данъчно задължение**, /чл.31-40/ от ЗАДС е посочена акцизната ставка за отделните видове акцизни стоки а именно:

1. Алкохол и алкохолни напитки /чл.31/

1. Бира – за 1 хектолитър за градус Плато	1.50 лв.
2. Вино – за 1 хектолитър	0.00 лв
3. Други ферментирани напитки – за 1 хектолитър завършен продукт	0.00 лв.
4. Междинни продукти – за 1 хектолитър завършен продукт	90.00 лв.
5. Етилов алкохол – за 1 хектолитър чист алкохол	1100 лв.
6. Етилов алкохол /ракия/, произведен в специализиран малък обект за дестилиране – за 1 хектолитър чист алкохол	550 лв.

2. Тютюневи изделия /чл.37-39

1. Пури и пурети – за 100 къса	270 лв.
2. Тютюн за пушене /за лула и цигари/:	
- на специфичния акциз – за 100 грама	4.50 лв.
- на пропорционалния акциз – от продажната цена	10 %
3. Цигари:	
- на специфичния акциз – на 1000 къса	37 лв.
- на пропорционалния акциз от продажната цена	35 %.

3. Енергийни продукти и електрическа енергия /чл.32-35/ Моторни горива /чл.32, ал.1/:

1. Оловосъдържащ бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 51 и 2710 1159 – за 1000 литра	830 лв.
2. Безоловен бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 и 2710 11 49 – за 1000 литра	625 лв.
3. Газьол с кодове по КН 2710 19 49 за 1000 литра	600 лв.
4. Керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 – за 1000 литра.	535 лв.
5. Втечен нефтен газ /LPG/ с кодове по КН от 2711 12 11 до 2711 19 00, включително за енергийните продукти с код по КН 2901, 2711 19, 2902 11 до 2902 44 – за 1000 килограма	340 лв.
6. Природен газ с кодове по КН 2711 11 00 и 2711 21 00 – за 1 гигаджаул	0 лв.
7. Биодизел`с код по КН 3824 90 99 и биоетанол с код по КН 2207 20 00, които отговарят на изискванията на чл.26 от Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата /ЗВОАЕИБ/ за 1000 литра	0 лв.

Предвидено е намалено облагане на смесите с биогорива, като смесите на бензин и биоетанол, или смесите на газьол и биодизел, в които съдържанието на биогоривото е от 4 до 5 на сто включително, ще се облагат с намалена ставка. Намалената ставка е с 3% по-ниска от стандартната ставка – от 685 лв. на 664 лв. за бензин и от 600 лв. на 582 лв. за газьол. Тъй като предвидените намаления се третираат като държавна помощ, влизането им в сила се поставя в зависимост от положителното решение на Европейската комисия.

Моторни горива, използвани за обработка на земеделски земи от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по Закона за подпомагане на земеделските производители /чл.32, ал.2/:

1.Газьол с кодове по КН 2710 19 41 до 2710 19 49 за 1000 литра	50 лв.
2.Керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 за 1000 литра	50 лв.
3.Природен газ с кодове по КН 2711 11 00 и 2711 21 00 – за Гигаджаул	0 лв.
4.Биодизел с код по КН 3824 90 99 и биотенол с код по КН 2207 20 00 – за 1000 литра	0 лв.
5.Енергийни продукти с кодове по КН от 2710 11, различни от тези по ал.1 и 2, както и енергийните продукти с кодове по КН 2701 10, 2707 20, 2707 30, 2707 50, 2709 – за 1000 литра	635 лв.
6.Енергийни продукти с кодове по КН от 2710 19, различни от тези по ал.1 и 2 – за 1000 литра	535 лв.
7.За енергийните продукти, предназначени за добиване или разреждане на моторни горива се прилага ставката по ал.1, т.2-5 и е в зависимост от това за какъв вид гориво са предназначени. В случаите, когато не може да се определи за какъв вид гориво са предназначени тези продукти – за 1000 литра ставката е	636 лв.
8.За безоловен бензин с кодове по КН 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 и 2710 11 49, в който съдържанието на биоетанол с код по КН 2107 20 00 и съответстващ на изискванията на чл.26 от ЗВАЕИБ е от 4 до 5 на сто включително за 1000 литра	664 лв.
9.За газьол с кодове по КН от 2710 19 41 до 2710 19 49, в който съдържанието на биодизел е с код по КН 3824 90 99 и съответстващ на изискванията на чл.26 от ЗВАЕИБ е от 4 до 5 на сто включително – за 1000 литра	582 лв.-

Енергийни продукти за отопление /чл.33/:

1.Газьол с кодове по КН от 2710 19 41 до 2710 19 49 – за 1000 литра	50 лв.
2.Тежки горива с кодове по КН от 2710 19 61 до 2710 19 69 и за енергийни продукти с кодове по КН 2706, 2707 91, 2707 99 11, 2707 99 19, 2710 91 и 27 10 99 – за 1000 кг.	30 лв.
3.Керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 – за 1000 литра	50 лв.
4.Втечен нефтен газ /LPG/ с кодове по КН от 2711 12 11 до 2711 19 99 – за 1000 кг.	0 лв.
5.Природен газ с кодове по КН 2711 00 и 2711 21 00 – за	

гигаджаули 0 лв.
6. **Биодизел** с код по КН 3824 00 99 и **биодизел** с код по КН 2207 20 00, които отговарят на изискванията на чл.26 от ЗВАЕИБ – за 1000 литра 0 лв.

7. **Въглища и кокс** с кодове по КН 2701, 2702 и 2704 – за гигаджаули 0.40 лв.

Електрическа енергия /чл.34а/:

1. Електрическа енергия по код по КН 2716 без **енергията за битови нужди**- за мегаватчас 1.20 лв.
2. Електрическа енергия с код по КН 2716 за потребители за битови нужди – за мегаватчас 0 лв.

С разпоредбата на чл.35 от ЗАДС са регламентирани случаите при използване на енергийни продукти за различни цели за които не е определен размера на акцизната ставка и тяхното приравняване и прилагане на ставката, определена за еквивалентно гориво за отопление.

4. Автомобили /чл.40/

За употребявани автомобили:

1. Автомобили с мощност на двигателя над 120 kW до 150 kW по системата DIN за 1 kW 35 лв.
2. Автомобили с мощност на двигателя над 120 kW по системата DIN – за 1 kW 60 лв.
3. Автомобили с мощност на двигателя над 126 kW до 157.5 kW по системата SAE – за 1 kW 33.33 лв.
4. Автомобили с мощност на двигателя над 157.5 kW по системата SAE – за 1 kW 57.14 лв.

За нови автомобили:

1. Автомобили с мощност на двигателя над 120 kW по системата DIN 700 лв.
а за разликата над 120 kW – за всеки kW +90 лв.
2. Автомобили с мощност над 126 kW по системата SAE 700 лв.
а за разликата над 126 kW – за всеки kW +85.71 лв

АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНИ НАПИТКИ

В общия случай в тази група попадат спиртните напитки. Параграф 1, т.28 от Закона за виното и спиртните напитки /ЗВСН/ определя кои течности, съдържащи алкохол са спиртни напитки.

За целите на акцизното облагане ЗАДС групата на алкохола и **алкохолните напитки включва:**

- бира;
- вина /тихи вина и шумящи вина/;
- други ферментирани напитки;
- междинни продукти;
- етилов алкохол.

Алкохолните напитки и техните подразделения представляват продукти, включени в съответните кодове на Комбинираната номенклатура /КН/. Код по КН са тарифни позиции, подпозиции и тарифни номера по КН на Република България. Алкохолните напитки се разграничават и от процентния размер на vol. “% vol” и “mas” са означения за алкохолното съдържание съответно по обем и по маса.

Бира

Според чл.5 от ЗАДС „**бира**” е всеки продукт, включен в код по КН 2203, или всеки продукт, представляващ смес от бира и безалкохолни напитки, включени в код по КН 2206 и в двата случая с действително алкохолно съдържание по обем, превишаващо 0.5% vol. Под понятието „**действително алкохолно съдържание**” се разбира обемите чист алкохол, съдържащи се при температура 20°C в 100 обема продукт при същата температура.

Размерът на дължимия акциз за бирата се изчислява, като данъчната основа /количеството хектолитри за градусите Плато/ се умножи по 1.50 лв. – акцизната ставка за 1 хектолитър за градус Плато /чл.31, т.1 от ЗАДС/.

Пример: Произведени са 2000 хектолитра бира. Произведеното количество умножено по акцизната ставка – 1.50 лв. За 1 хектолитър градус Плато ни дава размера на дължимия акциз за цялото произведено количество – 3000 лв. /2000 x 1.50/.

При етиктиране на бира, на етикета трябва да е указано началното екстрактно съдържание, измерено в градуси Плато, което да отговаря на

действителното съдържание. При неспазване на това изискване /указано естрактно съдържание на етикета по-ниско от действителното/ - визирано в чл.99, ал.3 от закона, лицето се наказва с имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв., а при повторно нарушение – санкцията е от 5000 до 10 000 лв.

Вина

Виното е продукт, получен изключително в резултат на пълна или частична алкохолна ферментация на смачкано или не смачкано прясно грозде или гроздова мъст от прясно грозде. Вината биват: **бели, розови /розе/ и червени** и се определят в категории, видове и типове, съгласно ЗВСН.

За целите на **акцизното облагане ЗАДС групата на вината включва** тихи вина и шумящи вина, характеристиките на които са посочени изчерпателно в чл.6 на ЗАДС..

С разпоредбата на чл.12, ал.2 на ЗВСН е възложено на Министерския съвет да приеме наредба за уреждане правилата за производството на пенливи и искрящи вина и реда за използване на разрешените подслаждащи средства, ароматни и вкусови добавки.

Данъчната основа за облагане с акциз за виното е количеството хектолитри завършен продукт, като акцизната ставка е 0 лв. За 1 хектолитър /чл.31, т.2 от ЗАДС/. От което следва, че виното, въпреки че се облага с нулева ставка, т.е. без акциз, то остава да се третира като акцизна стока. Това означава необходимост от лицензиране, съответно регистриране, както и водене на необходимата отчетност и предоставяне на митническите органи на изискуемата по закона документация.

Други ферментирани напитки

Това са напитки, различни от бирата и виното, и включват тихите ферментирани напитки и шумящите ферментирани напитки, които отговарят на изискванията, посочени в чл.7 на ЗАДС.

Данъчна основа за облагане с акциз за други ферментирани напитки е количеството хектолитри завършен продукт. **Акцизната ставка е 0 лв.** За 1 хектолитър завършен продукт /чл.31, т.3 от ЗАДС/.

Междинни продукти

Междинни продукти са всички продукти с действително алкохолно съдържание по обем, превишаващо 1.2% vol, но не превишаващо 22% vol и включени в кодове по КН 2204, 2205 и 2206, но не попадащи в обхвата на чл.5, 6 и 7 /бирата, вината и другите ферментирани напитки/.

Данъчната основа за облагане с акциз на междинните продукти е количеството хектолитри завършен продукт. **Акцизната ставка е 90 лв.** За 1 хектолитър завършен продукт, определена с чл.31, т.4 от ЗАДС.

Дължимият акциз за междинните продукти се определя, като данъчната основа /количеството хектолитри завършен продукт/ се умножи по данъчната ставка.

Пример: Произведени са 500 хектолитра междинни продукти. Произведеното количество, умножено по акцизната ставка – 90 лв. x 1 хкл. ни дава сумата на дължимия акциз, който за цялото произведено количество е 4500 лв. /500 x 90/.

Етилов алкохол

Етилов алкохол /ракия / е всеки продукт:

- включен в кодове по КН 2207 и 2208, с действително алкохолно съдържание по обем, превишаващо 1.2% vol, дори когато този продукт е част от продукт, попадащ в друга глава от Комбинираната номенклатура на Република България;
- включен в кодовете по КН 2204, 2205 и 2206, с действително алкохолно съдържание по обем, превишаващо 22% vol;
- получен чрез дестилация и годен за пиене, съдържащ други продукти в разтворено или неразтворено състояние.

Данъчната основа за облагане с акциз за етиловия алкохол е количеството хектолитри чист спирт, измерено при температура 20°C. **Чист алкохол** е етилов алкохол с действително алкохолно съдържание по обем 100% vol /абсолютен алкохол/.

Акцизната ставка за етилов алкохол е 1100 лв. за 1 хектолитър чист алкохол.

Пример: Произведени са 50 хектолитра гроздова ракия при 40 алкохолни градуса при акцизна ставка 1100 лв. за 1 хектолитър чист спирт /чл.3, т.5 от ЗАДС/. Произведеното количество, редуцирано при 40 алкохолни градуса, ще ни даде размера на дължимия акциз – 22 000 лв. /1100 x 50 x 40%/.

В изпълнение на поетите ангажименти с членството ни в ЕС и съгласно условията на предоставяната ни дерогация /облекчена процедура/ се въвежда ставка за **ракията**, произведена в специализирани малки обекти за дестилиране в размер на 50 на сто от стандартната ставка – 1100 лв. за 1 хектолитър, за **семейна консумация**. „Семейна консумация” е произведено количество вино и ракия, която няма търговско предназначение, получено е от собствено грозде и/или плодове, ограничено е по количество и е предназначено за консумация от едно домакинство.

Намалената ставка е в размер на **550 лв. за 1 хектолитър чист алкохол само за количества до 30 литра** годишна на семейство. При произведен етилов алкохол /ракия/ над това количество, регистрираното лице заплаща пълния размер на акциза – т.е. 1100 лв. за 1 хектолитър.

Пример: Физическо лице „X” е произвело за годината 30 литра ракия при 40 алкохолни градуса, а физическо лице „У” също за годината е произвело 40 литра ракия при 40 алк.градуса. Дължимият акциз ще бъде:

- за лицето „X” ще се приложи намалената акцизна ставка – 550 лв. за 1 хкл.чист алкохол, или 5.5 стотинки за 1 алк.градус, като за 30 литра ракия акцизът е 66 лв. /30 x 0.055 лв. x 40%/
- за лицето „У” ще се приложи пълната акцизна ставка – 1100 лв. за 1 хил.чист алкохол, или 11 стотинки за 1 алк.градус или за 40 литра ракия акцизът е 176 лв. /40 x 0.11 лв. x 40%/.

Денатуриране

Етиловият алкохол, който се влага за производство на стоки, с изключение на спиртни напитки, лекарствени средства и хранителни продукти задължително се денатурира, т.е. прави се негоден за хранителни

цели, с помощта на препарати и процедури по денатурирането, посочени в чл.91 – 101 от ППЗАДС. „Денатуриране” е действие, при което към етиловия алкохол се прибавят отровни или неприятни за вкуса и обаянието вещества /примеси/, които го правят опасен за здравето или негоден за пиене. Пълното денатуриране на етилов алкохол на митническата територия на страната се извършва само в данъчен склад при задължително присъствие на митнически орган.

ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ

„Тютюневи изделия” са всички продукти за пушене, дъвчене, смъркане и орална употреба, доколкото те са дори частично произведени от тютюн. По смисъла на Закона за тютюна и тютюневите изделия /ЗТТИ/ „тютюн” е земеделска култура, произведена от тютюневи семена. Тютюн е също така тютюневи листа, обрани в техническа зрелост, изсушени, както и неизсушени едролитни тютюни. **Тютюневи изделия са:**

- **цигара** – представлява цилиндрично тяло, формирано от специална хартия чрез залепване, равномерно запълване с нарязан тютюн /влакна/;
- **цигара с филтър** – цигара, състояща се от тютюнева част и филтър;
- **пура** – цилиндрично тяло, формирано от два пласта спирално навити и залепнали тютюневи листа, **запълнено равномерно с надробен на късове тютюн;**
- **тютюн за лула** – нарязан тютюн, изработен от смеска на различни типове, произходи и класи тютюни, предназначени за консумация с лула;
- **тютюн за дъвчене** – тютюн във формата на ролки, ленти или кубчета и блокчета, които са пуснати за продажба на дребно и са специално приготвени за дъвчене, но не и за пушене;
- **тютюн за смъркане** – тютюн на прах или гранули /зърна/, който е специално приготвен за смъркане, но не и за пушене.

Производството на тютюневи изделия включва: изработване на цигари, папирози, пури, пурети, тютюн за лула, тютюн за ръчно свиване на цигари, енфие и тютюн за дъвчене.

От 01.01.2007 г. с влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, производството на тютюневи

изделия се извършва от лица, регистрирани по Търговския закон и по Закона за кооперациите, както и чуждестранни лица, регистрирани по законодателството на държава – членка на ЕС, или на други държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и получили разрешение от Министерския съвет.

Тютюневите изделия от местно производство и от внос **се продават** на вътрешния пазар **по цени, регистрирани** при условия и по ред, определен с наредба на Министерския съвет. За искане за регистриране на продажна цена на тютюневи изделия и за издаване на удостоверение за регистрирана цена се заплащат държавни такси в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет. **Продажбата** на тютюневи изделия на вътрешния пазар се извършва само **от търговци**, притежаващи **разрешение** за такава дейност, издадено от кмета на общината по местонахождението на търговския обект.

За целите на акцизното облагане ЗАДС, групата на тютюневите изделия включва:

- пури и пурети;
- цигари;
- тютюн за пушене /за лула и цигари/

Пури и пурети са пригодени за пушене цилиндрични тела от тютюн които, които отговарят на изискванията, посочени в чл.10 на ЗАДС.

За пури и пурети се смятат и изделия, съставени частично от вещества, различни от тютюна, но отговарящи на изискванията за тютюна, при условие че са снабдени съответно със:

- един покривен лист от естествен тютюн;
- един покриващ и един обвиващ лист, като и двата трябва да бъдат от възстановен тютюн;
- един покриващ лист от възстановен тютюн.

Върху бандерола на кутиите за пури и пурети се посочват броя на късовете и цената на единична бройка. Това е ново нормативно изискване, приложимо от 01.01.2008 г.

Обръщаме внимание, че **не се смятат** за „пури и пурети“ изделия, които не съдържат тютюн и се използват изключително за медицински цели.

Дължимият акциз за пури и пурети се определя, като данъчна основа /количеството късове/ се умножи с акцизната ставка, която е 270 лв. за 1000 къса /чл.37 от ЗАДС/.

Пример: За 10 кутии пури от по 25 броя при акцизна ставка 270 лв. за 1000 къса, размерът на акциза ще бъде 67.50 лв. /270 : 1000 x 25/.

„Цигари“ са вид продукт за пушене от групата на тютюневите изделия и за целите на акцизното облагане трябва да отговарят на изискванията на чл.11 от ЗАДС.

За целите на облагането с акциз продуктите за пушене се смятат за две цигари, ако без филтъра и мундщука са по-дълги от 90 мм, но не по-дълги от 180 мм, съответно като три цигари, ако без филтъра и мундщука са по-дълги от 180 мм, не по-дълги от 270 мм, и така нататък.

Обръщаме внимание, че **не се смятат** за „цигари“, изделия, които не съдържат тютюн и се използват изключително за медицински цели.

При цигарите, както вече посочихме, имаме комбинирано /смесено/ акцизно облагане, и акцизът се определя като сума от специфичен и пропорционален акциз. **Данъчната основа** за определяне на специфичния акциз е количеството късове, а на пропорционалния акциз – продажната цена.

Според чл.29, ал.3 от ЗАДС **продажната цена** на цигарите и тютюна за пушене /за лула и цигари/ е:

1.Регистрираната по съответния ред цена **към момента** на освобождаването им **за потребление.**

2.Изписаната върху бандерола цена при:

- извеждането от данъчен склад на акцизните стоки, облепени с бандерол;
- изтичането на 60-дневния срок от получаване на бандеролите за стоки, за които акцизът не е станал дължим на друго основание;

3. Регистрираната по установения ред цена към момента на поставяне на стоките под **режим отложено плащане на акциз**, с изключение на **регистрираната по установения ред цена към момента** на поставяне на стоките под **митнически режим с отложено плащане или временно складиране;**

4.Определената с чл.71 от ППЗАДС цена в случаите, когато за съответното тютюнево изделие /цигари или тютюн за пушене/ **не е регистрирана** продажна цена.

За така определените продажни цени, за които при отклоняване от митнически режим с отложено плащане или временно складиране има регистрирана продажна цена, по-висока от тази, по която е обезпечен акцизът, дължимият акциз се определя върху тази по-висока цена.

5.Регистрираната или определената в правилника цена към момента на установяване от контролните органи на нарушенията по глава девета от закона.

Съгласно чл.39 от ЗАДС **акцизната ставка** за цигарите е, както следва:

- на специфичния акциз – 37 лв. на 1000 къса;
- за пропорционалния акциз 35% от продажната цена.

Размерът на акциза се равнява на сумата от акциза, изчислен по специфичния акциз в абсолютни лева на база 1000 къса и по пропорционалния акциз – в процент от продажната цена.

Пример: За кутия цигари от 20 къса при продажна цена 3 лв., акцизът ще се изчислява така:

20 къса x 0.037 лв. за 1 къс	= 0.74 лв.
+ 35% от продажната цена – 3 лв.	= <u>1.05 лв.</u>
Или общият размер на акциза ще бъде:	1.79 лв.

С промяната в структурата на акцизната ставка за цигарите от 54% от продажната цена + 6.50 лв. за 1000 къса на 35% от продажната цена + 37 лв. за 1000 къса на практика ще се получи повишаване на акциза за цигарите от нисък ценови клас, относително запазване размера на ставката за средния ценови клас и намаляване за високия ценови клас цигари.

Увеличението на акциза за цигарите се налага във връзка с поетите ангажименти за размера на акциза на най-продаваемата ценова категория. Искането на Министерския съвет за всеобщо увеличение на тютюна и тютюневите изделия бе отхвърлено от парламента, поради обстоятелството, че това поставя в неизгодна позиция „Булгартабак”.

Тютюн за пушене /за лула и цигари/ по смисъла на Закона за тютюна и тютюневите изделия се подразделя на:

- **тютюн за лула** - нарязан тютюн, изработен от смеси на различни типове, произходи и класи тютюни, предназначени за консумация с лула;
- **тютюн за цигари** – със състав на тютюна за лула, но предназначен за ръчно свиване на цигари.

За целите на облагането с акциз двата продукта се разглеждат заедно под общото наименование тютюн за пушене /за лула и цигари/ и следва да отговарят на изискванията, посочени в т.12 на ЗАДС.

При тютюн за пушене, както вече посочихме, имаме комбинирано /смесено/ акцизно облагане, и акцизът се определя като сума от специфичен акциз и количеството килограми, а за пропорционалния акциз – продажната цена. Продажната цена на тютюн за пушене е регистрираната по установения ред цена, определена с чл.29, ал.3 на ЗАДС и е аналогичен на този, при определяне продажната цена на цигарите /виж коментара за определяне продажната цена на цигарите/.

Съгласно чл.38 от ЗАДС **акцизната ставка** за тютюн за пушене /за лула и за цигари/ е, както следва:

- на специфичния акциз – 4.50 лв. за 100 г.;
- на пропорционалния акциз – 10 на сто от продажната цена.

Пример: За пакет тютюн за пушене от 100 грама е определена продажна цена 20 лв. Акцизът ще се начисли така:

на 100 г. специфичният акциз е	4.50 лв.
+10% пропорционален акциз от продажната цена – 20 лв.	<u>2.00 лв.</u>
Или общия размер на акциза ще бъде:	6.50 лв.

ЕНЕРГИЙНИ ПРОДУКТИ И ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

До края на 2006 г. акцизната група под наименование „Енергийни продукти” включваше горивата: бензин, газьол, керосин, втечен газ, биоетанол. От 01.01.2007 г. тази група придоби ново наименование „Енергийни продукти и електрическа енергия” и включи и други енергийни продукти – **коксът и въглищата**, както и **електрическата енергия**. Тези енергийни продукти, съгласно европейските директиви, подлежат на акцизно облагане и контрол по отношение на производството, складирането и движението им.

„Енергийни продукти” са продуктите, включени в кодове по Комбинираната номенклатура на Република България, изчерпателно посочени в чл.13, ал.1 на ЗАДС.

В чл.13, ал.2 от ЗАДС е включена „**Електрическа енергия**” – продукт включен в код по КН 2717 /Електрическа енергия/.

Разпоредбите по глава четвърта на закона – **Режим отложено плащане на акциз** се прилагат само по отношение на **енергийните продукти**, включени в посочените в чл.14, ал.1 на ЗАДС кодовете на комбинираната номенклатура.

Съгласно измененията ал.2 на чл.14 от закона, от 01.01.2008 г. разпоредбите на глава четвърта се прилагат на територията на страната и за всички енергийни продукти, за които има определена акцизна ставка и които са предназначени за:

- използване, за продажба като моторно гориво, като гориво за отопление, като добавка към или за разглеждане на моторно гориво;
- предоставяне на освободени от акциз крайни потребители.

Енергиен продукт /по съответните кодове на КН, посочени в чл.14, ал.3 на закона/ се смята, че е в „наливно състояние” в случаите, когато е неупакован, транспортиран в съдове с обем, надвишаващ 210 литра.

В съответствие с поетите ангажименти за постепенно достигане на минималните нива за облагане на енергийните продукти за Европейския съюз са **завишени акцизните ставки** за следните енергийни продукти:

За 1000 литра

-за безоловен бензин	от 635 лв. на 685 лв.
-за газьол и керосин	от 535 лв. на 600 лв.

Данъчната основа за облагане с акциз на енергийните продукти е, както следва:

- за бензина, газьола и керосина – количеството литри, приведени към сравнителна температура 15°C;
- за тежко гориво и втечен нефтен газ /LPG/ - количеството тежко гориво и втечен нефтен газ, измерени в тонове;
- за природен газ – топлотворна способност, измерена в гигаджаули – за биодизел и биоетанол – количеството литри, приведени към сравнителна температура 15°C;

Пример: Произведени са 100 000 литра оловосъдържащ бензин. Съгласно чл.32, т.1 от ЗАДС, акцизната ставка е 830 лв. за 1000 литра. Размерът на акциза ще бъде 83 000 лв. /100 000 x 830 лв. за 1000 л./.

Пример: Произведени са 300 000 литра газьол. Съгласно чл.32, т.3 от ЗАДС, акцизната ставка е 600 лв. за 1000 литра. Размерът на акциза ще бъде 180 000 лв. /300 000 л. X 600 лв. за 1000 л./.

Пример: Произведени са 500 000 кг. Тежки горива. Съгласно чл.33, т.2 от ЗАДС, акцизната ставка е 30 лв. за 1000 кг. Размерът на акциза ще бъде: - 15 000 лв. /500 000 кг x 30 лв. за 1000 кг/.

С цел стимулиране на селското стопанство с разпоредбата на чл.32, ал.2 от ЗАДС са предвидени **намалени акцизни ставки** върху **моторните горива** – газьол и керосин в размер на 50 лв. за 1000 литра при стандартна ставка – 535 лв. съответно 485 лв. за 1000 литра.

Намалените ставки се използват за обработка на земеделска земя от земеделски производители, одобрени за финансово подпомагане по

Закона за подпомагане на земеделските производители. Акцизните ставки **се прилагат чрез възстановяване на разликата** между съответната стандартна ставка и намалената ставка.

Маркиране на газьол и керосин за отопление

Намалените акцизни ставки за газьола и керосина за отопление по чл.33, ал.1 от ЗАДС **се прилагат** само ако тези горива са **маркирани** в съответствие с разпоредбите на раздел II от глава на закона. **Маркиране** е действие, при което към газьола и керосина си прибавя **маркер**, който отговаря на изискванията, определени с чл.102-108 от ППЗАДС.

Одобряването на системата за автоматично маркиране на газьола и керосина се вписва лиценза на данъчния склад.

Веществата, използвани за маркиране, както и маркираните горива задължително се съхраняват отделно от други субстанции и от другите горива в данъчния склад.

За целите на **контрола** митническите органи могат да вземат проби от маркираното гориво, веществата за маркиране и маркиращата смес.

Лицензираните складодържатели на енергийни продукти, които **не изпълнят задължението си да маркират** всички видове газьол и керосин /облагаеми със ставка, по-ниски от стандартната ставка за моторно гориво/ **се наказват с имуществена санкция** в размер от 5000 до 10 000 лв., като при повторно нарушение, санкцията е от 10 000 до 50 000 лв., като стоките – предмет на нарушението, **се отнемат в полза на държавата**.

АВТОМОБИЛИ

„Автомобили“ по смисъла на чл.18 от ЗАДС са включените в код по КН 8703. Това са пътнически автомобили и други автомобилни превозни средства, предназначени за транспорт на хора /различни от тези от № 8702 – автомобилни превозни средства за транспорт на 10 или повече човека, включително шофьора/, включително товаропътническите и състезателните автомобили.

За целите на акцизното облагане това са новите и употребяваните пътнически, товаро-пътнически и състезателни автомобили за транспорт

до 9 лица, включително водача, с мощност на двигателя, превишаваща 120 киловата /kW/ по системата DIN или 126 киловата /kW/ по системата SAE.

Обособяването в две групи в зависимост от системите /DIN и SAE/ е направено с цел да се изравни размерът на акциза за еднакво мощни автомобили от двете системи, тъй като 120 kW по DIN са равни на 125 kW по SAE.

Предвид различното акцизно третиране на новите и употребяваните автомобили е необходимо изясняване на тези две понятия.

„Нов автомобил” е автомобил, за който към датата на внасяне, съответно към датата на подаване на декларация за въвеждането му на територията на страната от територията на друга държава членка, е налице едно от следните условия:

- не са изминали повече от 6 месеца от датата на първата му регистрация /включително в чужбина/ или
- е изминал не повече от 6000 км.

И обратно – **„Употребяван автомобил”** ще бъде този, при който едновременно не са изпълнени и двата показателя за нов автомобил.

Дължимият акциз за новите автомобили се определя според мощността на двигателя, като сбор на сумата от 700 лв. плюс определения размер в лева по чл.40, ал.2 от ЗАДС за 1 kW за разликата над 120 kW по системата DIN, съответно над 126 kW по системата SAE.

За **употребяваните автомобили дължимият акциз** се определя като мощността на двигателя над 120 kW по системата DIN, съответно 126 kW по системата SAE се умножи по ставката за 1 kW, определена с чл.40, ал.1 от ЗАДС.

Пример: Внесен е нов пътнически автомобил с мощност на двигателя 160 kW по системата DIN. Съгласно чл.40, ал.2, т.1 kW от закона ставката е 700 лв.+ 90 лв. за 1 kW за разликата над 120 kW . Размерът на акциза ще се изчисли така:

- абсолютна сума за 120 kW	700 лв.
- плюс 90 лв. за 1 kW за разликата над 120 kW равно на 40 kW	
/160 – 120/ x 90 лв. за 1 kW равно на	<u>3600 лв.</u>
Дължим акциз:	4300 лв.

Пример: Внесен е употребяван пътнически автомобил със същата мощност на двигателя – 160 kW по системата DIN. Съгласно чл.40, ал.1, т.2 от закона

ставката е 60 лв. за 1 kW. В случая размерът на акциза ще бъде 9600 лв. /160 x 60/.

Извода, който се налага при съпоставка на двата примера на автомобилите с еднаква мощност е, че разликата в размера на дължимия акциз е в полза на новите автомобили, за които е заплатен по-малко акциз 5300 лв. /9600 – 4300/. С по-високите размери на акциза за употребяваните автомобили се създава възможност за обновяване на автомобилния парк с нови автомобили и икономически стимул за ограничаване вноса на стари автомобили и опазване на околната среда.

Лицата, които **въвеждат** на територията на страната автомобили от друга държава членка са задължени да подават **акцизна декларация** по образец съгласно приложение № 13а в 30-дневен срок от придобиване на стоките в другата държава членка. С декларацията се **определя** размерът на **дължимия акциз**. Акцизът **се заплаща** в 14-дневен срок от приемане на декларацията от компетентното митническо учреждение.

БАНДЕРОЛИ

За по-надежден контрол при начисляването и внасянето на дължимия акциз бутилираните спиртни напитки и тютюневите изделия се облепват с бандероли. „Бандерол” е държавна ценна книга, която доказва внасянето на дължимия акциз, закупува се от Министерството на финансите и може да бъде предмет на последваща сделка.

Производителите на тютюневи изделия и на бутилирани алкохолни напитки с код по КН 2208 и с алкохолно съдържание, превишаващо 15% vol предназначени за реализация на вътрешния пазар, са длъжни да поставят **бандерол върху потребителската опаковка**. Поставянето на бандерола се извършва в данъчен склад на потребителя. Лицензираните складодържатели, които поставят бандерол върху потребителската опаковка на акцизни стоки, заявяват необходимото количество бандероли пред митницата по местонахождение на данъчния склад, в който ще се поставят бандеролите.

В съответствие с промените в чл.64 от ЗАДС при облепване с бандероли, да се има предвид следното:

- лицата, които внасят на територията на страната тютюневи изделия и спиртни напитки, са длъжни да осигуряват поставянето на бандерол върху потребителската опаковка по един от следните начини:

- при производителя – извън територията на страната, или
- данъчния склад или във временен или митнически склад по смисъла на митническото законодателство;

- върху бандерола са обозначенията, номерът, други трайни знаци и символи, а върху бандерола на тютюневите изделия се обозначава продажната им цена. Нов момент е това, че върху бандерола, предназначен за потребителска опаковка на ръчно свити пури се посочва и броят на късовете в опаковката и цената на единичната бройка.

Лицата, които внасят /въвеждат тютюневи изделия и алкохолни напитки, **заявяват** необходимото **количество бандероли** пред митницата по тяхното седалище. Те могат да заплатят пълния размер на дължимия

акциз за заявените бандероли при тяхното получаване, при условие, че тези бандероли са предназначени за стоки, произведени извън територията на страната. Когато вносителят или лицето, което въвежда акцизни стоки, е лицензиран складодържател, заявяването на необходимото количество бандероли се извършва пред митницата по местонахождение на данъчния склад, в който ще се поставят бандеролите.

Данъчно задължените лица подават писмено **заявление** за необходимото количество бандероли по образец съгласно приложение № 10. Заявлението съдържа данните посочени в чл.60, ал.2 от ППЗАДС.

Към заявлението се прилага платежният документ, удостоверяващ заплащането на себестойността на заявените бандероли по сметка на Министерството на финансите.

Подадените заявления за бандероли заедно с приложените към тях документи незабавно се изпращат на звеното в Министерството на финансите, компетентно за контрола върху отпечатването на ценни книжа, което от своя страна ги предоставя на съответната митница с **приемно-предавателен протокол**.

Преди получаване на бандеролите данъчно задължените лица **заплащат** пълния размер на дължимия акциз **или представят** пред митницата, където е подадено заявлението за бандероли, **обезпечение** по чл.83 от ЗАДС. Предаването на бандеролите на заявителя се извършва в срок не по-късно от 30 дни от заявяването им с **приемно-предавателен протокол** по образец съгласно приложение № 11. Протоколът се съставя в три екземпляра – за заявителя, за митницата и за централното митническо управление на Агенция „Митници”.

Образците на бандерол се утвърждават със заповед на министъра на финансите, която се обнародва в „Държавен вестник”.

Бандеролите за алкохолни напитки се отпечатват в количества, които са в съответствие с разпоредбите на Наредбата за предварително опакованите количества продукти.

При промяна на регистрираната цена на тютюневи изделия, за които данъчно задължените лица са получили бандероли, в 7 дневен срок от датата на влизане в сила на промяната лицата са **дължни да върнат неизползваните бандероли** в съответната митница. Бандеролите могат да бъдат върнати и **в случаите**, когато с тях не са облепени бутилирани алкохолни напитки или тютюневи изделия. В тези случаи се съставя

констативен протокол в два екземпляра – за заявителя и за съответната митница. В протокола се отразяват видът, емисията или серията, общият брой, поредността на номерацията и други характерни белези за съответните бандероли, както и причината за връщането им.

При влизане в сила на **нов размер на акцизната ставка или на промяна на регистрираната цена** лицензираните складодържатели и лицата, които внасят /въвеждат бандеролни стоки, в 7-дневен срок подават писмена **декларация** за наличните количества алкохолни напитки и тютюневи изделия, облепени с бандерол с изписана върху него стара цена. Декларацията се подава пред митницата, от която са получени бандеролите. Наличните количества алкохолни напитки и тютюневи изделия, облепени с бандерол, с изписана върху него стара цена, се установяват чрез извършване на **инвентаризация** в данъчния склад на лицензирания складодържател или в склада на вносителя/въвеждащия, в присъствието на митнически служител. В инвентаризационния опис се описват броят, видът и стойността на бандеролите, залепени върху нереализираната продукция.

За установените налични количества за стоките, за които е влязъл в сила нов размер на акцизната ставка се **доплаща разликата** до новия размер на акцизната ставка.

Заявените и получените **бандероли** от данъчно задължените лица **могат да бъдат върнати** в митницата, от която са получени, в случаите, **когато с тях не са облепвани** бутилирани напитки или тютюневи изделия.

И в двата случая /промяна на регистрираната цена на тютюневи изделия и върнати бандероли с които не са облепвани бутилирани спиртни напитки и/или тютюневи изделия/ се съставя **констативен протокол** по образец № 12. В него се отразяват видът, емисията или серията, общият брой, поредността на номерацията и други характерни белези за съответните бандероли, както и причината за връщането им. Протоколът се съставя в два екземпляра – за заявителя и за съответната митница. При връщане на бандероли тяхната стойност не се възстановява.

С разпоредбата на чл.70 от ЗАДС е предвидено при промяна на последните регистрирани цени на тютюневите изделия, освободените за потребление, облепени с бандерол с изписана върху него стара цена, да се продават по тази цена за съответното тютюнево изделие до изчерпване на количествата.

Бандеролите за тютюневите изделия се заявяват по последната регистрирана цена. Те се заявяват, отпечатват, закупуват, разпространяват и доставят по ред и начин, определен от министъра на финансите. Лицата заявяват необходимото количество бандероли пред компетентното митническо учреждение, което предава бандеролите на заявителите в срок 30 дни от заявяването им.

Когато за съответното тютюнево изделие не е регистрирана продажна цена по установения ред, се прилагат следните продажни цени:

- за цигари – 2.80 лв. за 20 къса;
- за тютюн за пушене /за лула и цигари/ - 12 лв. за пакет от 50 грама.

Ако при отклоняване от митнически режим с отложено плащане или временно складиране има регистрирана продажна цена по-висока от горе упоменатите /по които е обезпечен акцизът/, дължимият акциз се определя върху тази по-висока цена.

Бракуване на бандероли

Съгласно разпоредбата на чл.27, ал.7 и 8 от ЗАДС, **бандеролите получили дефекти** в процеса на производството на тютюневи изделия и бутилирани алкохолни напитки, **се бракуват**. Бракуването се извършва с двустранно подписан **протокол** между производителя, вносителя, въвеждащия от едната страна и компетентната митница от друга.

Бракуването се извършва по реда и при условията на чл.66а-68 от ППЗАДС.

При бракуване на бандероли тяхната себестойност не се възстановява.

В случаите когато юридическо лице или едноличен търговец държи, предлага, продава или превозва акцизни стоки, **установи** при получаване на доставката наличието на **акцизни стоки без бандерол**, когато такъв е задължителен, облепени с неистински или подправен бандерол или с бандерол с изтекъл срок на валидност, изготвя **опис** на стоките по образец съгласно приложение № 13. В тридневен срок, считано от датата на приемането или получаването на стоката, лицето писмено **уведомява** компетентното митническо учреждение по местонахождението на обекта. В този случай на лицето, уведомило компетентния орган **не се налага санкцията**, предвидена в чл.123, ал.2 от ЗАДС.

Санкцията по чл.123, ал.2 от закона касае юридическо лице или едноличен търговец, което съхранява, превозва или продава акцизни стоки без бандерол или нередовен бандерол. Размерът на **имуществената санкция** е двойния размер на дължимия акциз, но не по-малко от 2000 лв., а при повторно нарушение – не по-малко от 4000 лв. Освен това, **стоките**, предмет на нарушението, **се отнемат в полза на държавата**, независимо от това чия собственост са. Когато не може да се открие собственикът санкцията се налага на лицето, което държи на склад или превозва акцизни стоки без бандерол, когато такъв е задължителен, или акцизни стоки, облепени с неистински или подправен бандерол или бандерол с изтекъл срок на валидност.

ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

С разпоредбата на глава пета – “Обезпечения” на ЗАДС е предвидено **размерът на дължимия акциз** за стоките, поставени под режим отложено плащане, временно складиране или освободени за потребление, **да се гарантира като се предостави обезпечение** в определен размер под формата на депозит или банкова гаранция пред митническите органи.

Обезпеченията са задължителни в следните случаи:

- обезпечение при режим отложено плащане на акциз, което се предоставя от лицензирания складодържател;
- обезпечения, предоставяни при митнически режими или при получаване на бандероли;
- обезпечения, предоставени от регистрирани търговци или данъчни представители;
- обезпечения, предоставяни от нерегистрирани търговци или от лица, които получават акцизни стоки на територията на страната, освободени за потребление на територията на друга държава членка.

Обезпечения, предоставяни от лицензирани складодържатели

За да осигури заплащането на акциза, който може да възникне за стоките под режим отложено плащане на акциз, включително за предоставените бандероли, лицензираният складодържател трябва да предостави обезпечение в определен размер пред митническите органи. Размерът на обезпечението трябва да бъде определен така, че във всеки един момент да покрива пълния размер на акциза, който е възникнал или

би могъл да възникне при прилагането на режима отложено плащане на акциз.

В нормата на чл.78 от закона е посочен начинът на определяне на размера. Той се определя като сума от:

1. тридесет на сто от размера на акциза за средномесечното количество на складираните стоки – по видове стоки;

2. десет на сто от размера на акциза за средномесечното количество на складираните стоки:

а/за количествата съхраняван суров дестилат или

б/за задължителните количества по Закона за задължителните запаси от нефт и нефтопродукти, складирани в лицензиран данъчен склад;

3. сто и петдесет на сто от размера на акциза, дължим за средномесечното количество на освободените за потребление стоки;

4. двадесет на сто от размера на акциза за средномесечното количество стоки в движение под режим отложено плащане на акциз.

Показателите “средномесечно количество на складираните стоки” и “средномесечно количество на стоки в движение под режим отложено плащане на акциз” се изчисляват по формулата посочена в чл.58 от ППЗАДС.

При прилагането на тази формула, показателите “средномесечно количество” се изчисляват по реда на чл.58, ал.2 от ППЗАДС.

По искане на лицензирания складодържател може да бъде определен размер на обезпечението и в по-висока сума, но не повече от 30 млн.лв. При промяна на обстоятелствата, които са от значение за определяне размера на обезпечението, може да бъде определен нов размер на обезпечението.

Промяна на вида или размера на обезпечението се извършва с решение на директора на Агенция “Митници”, което е неразделна част от издадения лиценз за управление на данъчен склад. В случая лицензираният складодържател е длъжен в 30-дневен срок от връчването на решението, но не по-късно от изтичането на срока на предходното обезпечение, да предостави новото обезпечение. С предоставяне на новото обезпечение преходното обезпечение се освобождава с решение на директора на Агенция “Митници”.

За всеки данъчен склад се предоставя само едно обезпечение. Обезпечението може да бъде учредено с депозит в пари или с банкова гаранция по реда на митническото законодателство.

Обезпечения, предоставяни при митнически режими или при получаване на бандероли

При поставяне на стоки под **митнически режим с отложено плащане или при временно складиране на стоки** пълният размер на дължимия акциз се обезпечава с депозит в пари или с банкова гаранция по определения с митническото законодателство ред за обезпечаване на митните сборове. По реда за обезпечаване на митните сборове се обезпечава и акцизът при транзит на стоки.

Съгласно чл.82, ал.3 от закона лицето, получило разрешение за откриване и управление на склад под митнически контрол /складодържател/ по смисъла на митническото законодателство е солидарно отговорно с вложителя на стоките в склада за дължимия акциз при отклонение на стоките от митническия режим по време на тяхното съхраняване в склада.

Лицата, които внасят или въвеждат тютюневи изделия и бутилирани алкохолни напитки с код по КН 2208 със задължение да поставят **бандерол върху потребителската опаковка** на тези стоки, заявяват необходимото количество бандероли пред митницата по тяхното седалище. Те могат да заплатят пълния размер на дължимия акциз за заявените бандероли преди тяхното получаване, при условия че тези бандероли са предназначени за стоки, произведени извън територията на страната.

С изключение на лицензирания складодържател, лицата, заявили бандероли за чуждестранни стоки, представят пред митническите органи обезпечение в пълния размер на акциза преди получаването на бандеролите. Обезпечението се приема в български левове и може да бъде учредено с депозит в пари или с банкова гаранция.

Когато обезпечението е учредено с банкова гаранция, тя трябва да бъде със срок на валидност не по-малък от 90 дни, считано от датата на получаване на бандеролите. Върху учреденото с депозит в пари обезпечение, не се дължи лихва. След изтичането на 60 дни, считано от датата на получаване на бандеролите за чуждестранни стоки, митническите органи предприемат действия за усвояване на представеното обезпечение в размера на дължимия акциз. Обезпечението се освобождава при заплащане на пълния размер на акциза за получените бандероли. /за повече информация виж коментара Д.3 Бандероли/.

Обезпечения, предоставяни от регистрирани търговци и данъчни представители

Задължение за предоставяне обезпечение пред митническите органи, за да осигурят заплащането на акциза, който може да възникне за получените стоки от чуждестранни лица имат:

- регистрираните търговци по реда на чл.57а от закона;
- регистрираните данъчни представители на чуждестранно лице, по реда на чл.57б от закона.

Регистрираният търговец ще може да получава акцизни стоки от лицензиран складодържател от друга държава членка под режим отложено плащане на акциз без заплащане на акциз в държавата членка, откъдето стоките тръгват. Те ще дължат акциз в България за количествата получени от тях стоки от друга държава членка.

Регистрираният данъчен представител на лице, регистрирано по ДДС в друга държава членка дължи акциз за получените стоки от друга държава членка.

И за двете лица – регистрирания търговец и данъчния представител възниква задължение да предоставят обезпечение, учредено с депозит и пари или с банкова гаранция, пред митницата по регистрацията на лицата. Размерът на обезпечението е в размер на сто и петдесет на сто от размера на акциза, дължим за средномесечното количество на получените стоки. Показателят “средномесечно количество на получените стоки” се изчислява като сумата от количествата на акцизните стоки, получени при условията на дистанционни продажби по смисъла на ЗДДС от данъчния представител, съответно за получените стоки под режим отложено плащане на акциз от регистрирания търговец през всеки месец от годината, разделена на 12.

По искане на лицето обезпечението може да бъде определено и в размер над 150%, както и при промяна на обстоятелствата, които са от значение за определяне размера на обезпечението, митническият орган да определи нов размер на обезпечението.

Обезпеченията се приемат в българските левове, като учредяването им се извършва по реда на митническото законодателство. Лихва върху обезпечението не се дължи, когато е учредено с депозит в пари.

Определянето на размера на обезпечението, като и промяна на вида или размера на обезпечението се извършва с решение на началника на компетентната митница по регистрация на лицето. Тези решения са неразделна част от издаденото удостоверение за регистрация.

При прекратяване на регистрацията на регистрирания търговец или данъчния представител, **обезпечението се освобождава** с решение на началника на компетентната митница, след като задължението за заплащане на акциз е погасено.

Обезпечения, предоставени от нерегистрирани търговци или от лица, които получават акцизни стоки на територията на страната, освободени за потребление на територията на друга държава членка

Задължение за предоставяне на обезпечение пред митническите органи, за да осигурят заплащането на акциза, който може да възникне при получаване на акцизни стоки, освободени за потребление на територията на друга държава членка имат:

- нерегистрирани търговци по чл.58а от закона, и лица, които получават на територията на страната стоки, освободени за потребление в друга държава членка по чл.76в от закона.

Нерегистрираният търговец е лице, което не е лицензиран складодържател, но при определени условия има право да получава конкретно количество акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз от лицензиран складодържател в друга държава членка само при наличие на разрешение за всяка отделна доставка.

Лицата, които получават акцизни стоки на територията на страната, освободени за потребление на територията на друга държава членка, са данъчно задължени лица, посочени в чл.3, ал.6 от ЗАДС.

Горепосочените лица предоставят обезщетение, учредено с депозит в пари или внасят пълния размер на дължимия акциз за конкретното количество акцизни стоки пред митницата по седалище и адрес на управление, съответно по постоянния адрес или седалище на лицата. Въз основа на предоставеното обезпечение или внасянето на акциза от лицата, компетентната митница издава документ, удостоверяващ, че размерът на акциза за стоките, които ще бъдат получени, е заплатен, обезпечен или че

стоките са освободени от заплащане на акциз. Издаденият документ е по образец съгласно приложение № 9б към правилника.

Обезпечението се приема в български левове, като не се дължи лихва върху него. Определянето на размера на обезпечението, както и определянето размера на акциза, който трябва да бъде внесен, се извършва с решени е на началника на компетентната митница в срокове по чл.58а, ал.3, съответно чл.76в, ал.6, т.е. в 7-дневен срок от постъпване при редовност на документите, съответно от постъпване на уведомлението, че лицето възнамерява да получи акцизни стоки.

След предоставяне на обезпечението или внасянето на акциза началникът на компетентната митница издава на лицето документ, удостоверяващ, че размерът на акциза на стоките, които ще бъдат получени, е заплатен, обезпечен или че стоките са освободени от заплащане на акциз.

Когато размерът на дължимия акциз за получените стоки е по-малък от внесенния акциз по реда на обезпечението, недължимо внесения се възстановява. Възстановяването се извършва въз основа на писмено искане, подадено до началника на митницата по седалището на лицето по реда на чл.27 от ЗАДС.